

Indsatsområder på sundhedsområdet i 2020

Region Syddanmark

Indledning

I forbindelse med den sundhedsplan, der er vedtaget af regionsrådet i efteråret 2017, er det forudsat, at der skal gennemføres en årlig proces med henblik på, at udvælge særlige temaer og indsatsområder på sundhedsområdet for det kommende år.

Regionens pejlemærker udgør rammen for de temaer og indsatser der udvælges. Det fremgår herudover af budgetaftalerne for 2019 og 2020, at Region Syddanmark skal arbejde for at understøtte FNs verdensmål, der også har betydning for regionens driftsområder. I budgetaftalen for 2020 fremgår at det videre arbejde med opfølgning på FNs verdensmål indenfor driften af sundhedsområdet fortsat vil ske indenfor rammerne af de eksisterende opfølgingsmekanismer i udvalgene på sundhedsområdet.

På baggrund af budgetaftalen for 2019 er der i foråret er gennemført en proces, hvor der er udvalgt relevante verdensmål, og hvor alle udvalgene har drøftet indsatser for verdensmålene.

De relevante verdensmål på sundhedsområdet er primært mål nummer 3: Sundhed og trivsel og mål nummer 10: Mindre ulighed, Målene vedr. Industri, innovation og infrastruktur, bæredygtighed samt ligestilling mellem kønnene har også betydning for sundhedsområdet

Overordnet har udvalgene i denne proces tilkendegivet, at de allerede besluttede indsatsområder på sundhedsområdet bidrager til at understøtte verdensmålene, og at der i den fremadrettede proces skal være opmærksomhed på om indsatserne rykker yderligere ved målene

Indsatsområderne skal også adressere nationale målsætninger og dagsordener. Der er allerede sammenhæng mellem pejlemærker og de nationale mål. Og de valgte temaer vil således kunne bidrage både til regionens pejlemærker og til målopfyldelse på de nationale mål.

Temaerne og indsatserne kan række ud over 2020 og på den måde have betydning i flere år frem. Det kan være temaer, der forholder sig til nogle af de langsigtede udviklingstræk, der kommer til at præge sundhedsvæsenet i fremtiden og måske indvarsler et begyndende paradigmeskift på enkelte områder.

Arbejdet med at udvælge indsatsområder blev politisk igangsat i maj og juni, hvor blandt regionsrådets udvalg indledte drøftelser om hvilke temaer, der kunne indgå i udvælgelsen af indsatsområder for 2020. Endvidere har der været gennemført drøftelser i de politiske udvalg og brugerfora, ligesom sygehusledelser (via koncernledelsesforum), sundhedskoordinationsudvalg, kommunekontaktudvalg og regionens Hovedudvalg har haft lejlighed til at komme med bidrag til arbejdet.

Regionsrådet indgik budgetforlig for 2020 i oktober, der er indarbejdet konkrete initiativer fra budgetforliget i indsatsområderne.

Indsatsområderne for 2020 erstatter dermed de indsatsområder for sundhedsområdet for 2019, der blev tiltrådt af regionsrådet den 17. december 2018. Mange af de strategier og indsatser, der indgik i indsatsområderne for 2019, vil stadig være i fokus i Region Syddanmark, selv om de ikke længere indgår i de årligt udvalgte indsatsområder. Der er tale om eksempelvis *patientansvarlig læge, frivillighedsstrategi og forskningsstrategi*. Udbredelse af erfaringer fra Center for fælles beslutningstagning er blandt indsatsområderne der videreføres fra 2019

Et af de indsatsområder fra 2019, der ikke er med i indsatsområderne for 2020, er den Syddanske Forbedringsmodel. Det skyldes at udbredelsen og brugen af forbedringsmodellen nu er så konsolideret, at det er et grundlæggende værktøj i det løbende forbedringsarbejde i regionen. Det er vigtigt, at der er et ledelsesmæssigt fokus på implementering af de forbedringer, der identificeres, i forbindelse med brugen af den Syddanske Forbedringsmodel.

Det Syddanske Sundhedsvæsen- en del af det danske sundhedsvæsen.

Det syddanske sundhedsvæsen er en del af det danske sundhedsvæsen. Det indebærer at nationale dagordner og nationale mål også skal indgå i de strategiske overvejelser i Region Syddanmark.

Det gælder blandt andet i regi af økonomiaftalerne, hvor der traditionelt aftales en række indsatser, som har konkret betydning for de indsatser der skal gennemføres i Region Syddanmark.

Det gælder også i forhold til danske regioner, som løbende formulerer en række sundhedspolitiske udspil. Disse udspil skal håndteres i en konkret planlægningsmæssig sammenhæng i Region Syddanmark.

Nationalt er ønsket om at styrke sammenhæng og det nære sundhedsvæsen en gennemgående prioritering i en lang række udspil og strategier. Og det gælder også i Region Syddanmark- i foråret 2019 har regionen og de 22 kommuner indgået en ny sundhedsaftale, med klare og ambitiøse mål for de næste 4 år. Budgetaftalen for 2020 understøtter

sundhedsaftalen med en række konkrete initiativer. Udmøntningen og konkretiseringen af sundhedsaftalen vil være en væsentlig indsats i de kommende år.

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen står højt på dagsordenen, i udviklingen af sundhedsvæsenet i disse år. Det afspejles også i forslaget til indsatsområder. Stigende fokus på det tværsektorielle, betyder at medarbejderne i sundhedsvæsenet står overfor en kompleks opgave, i forhold til at skulle håndtere patientens situation på tværs af fagligheder og aktører på sundhedsområdet.

Region Syddanmark anerkender, at de opgaver stiller store krav til medarbejderne, og forudsætter ledelsesmæssigt fokus på alle niveauer, for at kunne skabe den nødvendige kultur på arbejdspladserne, som både kan sikre den høje faglighed, og samtidig se patientens situation i en helhed på tværs af sektorer.

Digitalisering er også en gennemgående dagorden og prioritering i en række nationale udspil. Digitalisering tænkes i denne sammenhæng ikke kun i forhold til nye IT-systemer, men også i høj grad i forhold til digitalisering af ydelser og arbejdsgange. Telemedicin, automatisering, kunstig intelligens, data er nogle af nøgle ordene i denne sammenhæng. Det skal bemærkes at der er forventning om betydeligt samarbejde mellem regionerne i forhold til løsninger og vidensdeling. I foråret 2019 har Regionsrådet vedtaget en digitaliseringsstrategi, der sætter rammerne for at håndtere disse muligheder.

Herudover skal det nationale fokus på innovation og bevægelse henimod fremtidens sundhedsvæsen nævnes. Innovation handler både om digitalisering, men i lige så høj grad om nye behandlingsparadigmer og ny teknologi. Region Syddanmark har samtidig et stærkt fundament i kraft af den syddanske forbedringsmodel, der har fokus på kvalitet, effektivitet og forbedrede arbejdsgange.

Særligt skal fremhæves Personlig Medicin, hvor der i de kommende år forestår et stort arbejde – både nationalt og regionalt med at nyttiggøre de muligheder, der ligger i at kunne tilpasse behandlingen mere præcist til den enkelte patient ved hjælp af kortlægning af menneskelige gener.

Etableringen af Nationalt Genom Center i 2019 er et vigtigt initiativ til en fælles opgradering af det danske sundhedsvæsens formåen i denne sammenhæng. Region Syddanmark skal både som region og som part i et vstdansk samarbejde om personlig medicin, bringe sig i position til fortsat at kunne bidrage aktivt og afgørende til udvikling og klinisk anvendelse af personlig medicin – bl.a. gennem opbygning af kompetencer og samarbejde i et syddansk datastøttecenter.

Endelig skal fremhæves den stigende betydning af, at regionerne lærer af hinanden og at der internt i regionen skabes læring på tværs af enhederne. Innovation og udvikling af gode løsninger skal forankres i klinisk praksis. Derfor starter mange gode løsninger som lokale projekter. Der er stigende opmærksomhed på at skalere de løsninger, der skaber gode

resultater. På tværs i regionen og på tværs af regionerne. I budgetaftalen er afsat en pulje til understøttelse af skaleringsinitiativer.

Udgangspunktet.

Grundlæggende vurderes, at det syddanske sundhedsvæsen er i en god position og at den overordnede kurs, der gennem flere år har været, har ført til gode resultater. Der er en generel god patienttilfredshed og en generel god personale tilfredshed, og i mange af de nationale indikatorer og i flere andre nationale målinger ligger Regions Syddanmark i top.

Opmærksomheden skal henledes på at der, bl.a. som følge af tidligere besluttede indsatsområder, er en række strategier, der aktuelt er under implementering, og som der følges op på løbende.

Det gælder for eksempel forskningsstrategien, innovationsstrategien, frivillighedsstrategien, digitaliseringsstrategien og patientansvarlig læge. Implementering af disse strategier forventes alle at give gode resultater i forhold til de pejlemærker, der er sat for regionen.

Opmærksomheden skal også henledes på at 2020 – og årene herefter vil være præget af implementering af EPJ Syd og ibrugtagning af store sygehusbyggerier. Begge dele vil beslaglægges mange kræfter og ressourcer på de enkelte enheder.

Opsummerende vurderes således at Region Syddanmark er på rette kurs. Både i forhold til regionens pejlemærker og i forhold til de overordnede sundhedspolitiske dagordener.

Det giver et godt udgangspunkt i forhold til at udvælge indsatsområder. Indsatsområderne vil medvirke til at holde tempoet i den udvikling der allerede er i gang og vil medvirke til at adressere både nationale og regionale udfordringer.

En række af indsatserne er allerede besluttet med budgetforliget for 2020. Nærværende forslag til indsatsområder sikrer i tillæg hertil fastholdelse af indsatser, der strækker sig over flere år, lige som der lægges op til indsatser der enten kan indarbejdes i det løbende strategiske arbejde eller som kan modnes og herefter indgå i en egentlig politisk prioritering

Det skal bemærkes at alle sygehusene arbejder med lokale udviklingsplaner og lokale indsatser og strategier. De foreslåede indsatser vil på tværs af sygehusene danne den overordnede ramme for indsatser i 2020, og vil skulle indgå i sygehusenes prioriteringer af indsatser. Men herudover vil der på enhederne være andre indsatser og lokal udvikling på en række områder.

Tabel 1. Skematisk oversigt over indsatsområder:

Pejlemærke	Indsatsområde	Sammenhæng til budgetforlig, indsatsområder 2019, øvrige
Region Syddanmark er borgernes og patienternes region	1) Patientinddragelse: Tilfredshed med inddragelse i behandling	Videreudvikling af indsats for 2018
	2) Udbredelse af kommunikationskoncept "Klar Tale"	Videreudvikling af indsats for 2018 og 2019. Indgår i budgetforlig for 2020.
	3) Lighed i sundhed Udarbejdelse af tværgående oversigt over igangsatte og planlagte initiativer til at reducere ulighed i sundhed. Evt. udvikling af forskningsbaserede opgørelse over ulighed i sundhed. Indgår i sundhedsaftale og i udkast til psykiatriplan.	Nyt indsatsområde
	4) Patientens ønsker i den sidste tid	Budgetforlig 2020
Region Syddanmark stræber efter at gøre det bedste for borgere og patienter	5) Patientrettigheder 90 % opfyldelse af udredningsret	Budgetforlig 2018 Indsatsområde 2018
	6) Sundhestjek for borgere på de sociale centre	Nyt indsatsområde
	7) Forslag til organisation omkring senfølger for kræftpatienter	Nyt indsatsområde. Budgetforlig 2020
	8) Hygiejneindsats – særligt fokus på anvendelsen af antibiotika i 2020	Budgetforlig 2019 Indsatsområde 2018
	9) Psykiatriplan (implementering)	Budgetforlig 2019 og 2020
	10) Reduceret brug af tvang	Budgetforlig 2019 Indsatsområde 2018
	11) Kliniske kvalitets databaser	Indsatsområde 2018
	12) Akutplan	Indsatsområde 2019, koordination med Danske regioner. Budgetforlig 2020.
	13) Hjerterplan	Koordineres med nationale initiativer). Budgetforlig 2020
	14) Fødeplan	Budgetaftale 2019 Svangre udspil fra Danske Regioner. Budgetforlig 2020
	Region Syddanmark prioriterer udvikling af det nære og sammenhængende sundhedsvæsen	15) Ny sundhedsaftale

	16) Sygehusenes understøttelse af almen praksis	Nyt indsatsområde. Budgetforlig 2020.
	17) Tværsektorielle indsatser for ældre patienter, primært i forbindelse med udskrivelse	Nyt indsatsområde. Budgetforlig 2020.
Region Syddanmark spiller en aktiv rolle i forskning, innovation og udvikling	18) Personlig Medicin. (Etablering af datastøttecenter, pulje til forskning og Vestdansk samarbejde.)	Nyt indsatsområde. Budgetforlig 2020
Region Syddanmarks enheder drives i sammenhæng og med gensidige forpligtigelser	19) Skalering – udbredelse af fælles løsninger	Nyt indsatsområde. Budgetforlig 2020.
Region Syddanmark drives med vægt på klare visioner og spilleregler, samt stabil og decentral drift	20) Proaktiv indsats målrettet patienter med gentagne indlæggelser	Videreføres af indsats fra 2019. Budgetforlig 2019
	21) "Samme dag under samme tag" – tilbud om flere ambulante ydelser på én og samme dag.	Videreføres af indsats fra 2019. Budgetforlig 2019
	22) Telemedicin	Nyt indsatsområde. Budgetforlig 2020.
Region Syddanmark er en god arbejdsplads	23) Rette kompetence til rette opgave	Nyt indsatsområde. Budgetforlig 2020.
	24) Fuld tid	Nyt indsatsområde. Budgetforlig 2020.
	25) Uddannelse af plejepersonale – styrke infrastruktur	Nyt indsatsområde. Indgår i "Aftale om uddannelse og introduktionsforløb"
	26) Lægelig videreuddannelse	Videreføres af indsats fra 2019. Budgetforlig 2019 og 2020
	27) Digitale kompetencer (Ledere og medarbejdere)	Nyt indsatsområde. Budgetforlig 2020

Forslag til indsatsområder i 2020 opdelt på de enkelte Pejlemærker

Region Syddanmark er borgernes og patienternes region

Pejlemærket hænger tæt sammen med sundhedsvisionens værdier, lighed i sundhed, inddragelse frivillige, samt patient og pårørendeinddragelse og flugter med det nationale mål om *øget patientinddragelse*. I 2019 er der vedtaget en frivillighedspolitik som er under implementering. I 2019 er desuden vedtaget at udbrede koncept for "fælles beslutningstagen".

Der foreslås følgende indsatsområder i 2020

Forslag til indsatsområder:

1) Patientinddragelse: Tilfredshed med inddragelse i behandling

Ambitionen er, at 90 % af patienterne skal være tilfredse med inddragelse i behandling. I 2019 var delmålet, at 75 % af alle indlagte patienter oplever at blive inddraget i egen behandling i høj grad eller i meget høj grad. For ambulante patienter var målet tilsvarende 85 % i 2019.

På baggrund af den konstaterede udvikling af tilfredsheden i 2019, fastholdes delmålene også for indsatsområdet i 2020.

Status pr. april måned 2019 for ambulante patienter 81 %. For indlagte patienter ligger resultatet for april dog under måltallet – her er det samlede resultat 67 %.

Der arbejdes med sygehusspecifikke planer for patientinddragelse.

Tilfredshed med inddragelse i behandling indgik som indsatsområde i 2019 (og 2018).

2) Udbredelse af kommunikationskonceptet "Klar tale"

Som en del af indsatsområderne for 2019, er der arbejdet med et fælles kommunikationskoncept for alle sygehuse i Region Syddanmark. Som led i budgetaftalen for 2020 skal kommunikationskonceptet "Klar tale" udbredes på alle regionens sygehuse.

Konceptet er evidensbaseret og internationalt anerkendt. Metoden er redskabsorienteret og bygger på en bestemt struktur på samtalen, som hjælper til at skabe en relation med patienten og dermed understøtte inddragelse af patientens viden i planlægningen af behandlings-, pleje- og rehabiliteringsforløbet.

3) Lighed i sundhed

Der er allerede igangsat og planlagt en lang række indsatser for at reducere ulighed i sundhed. Det foreslås, at der udarbejdes en tværgående oversigt over disse- og at denne oversigt justeres årligt.

Der er brug for at indsatsen på området skærpes, med fokus på at identificere hvilke indsatser, der har effekt i forhold til at øge ligheden i sundhed. Endvidere er der behov at få et datamæssigt overblik over området, og opbygge forskningsmæssige kompetencer, der kan bidrage til at afklaringen af, hvilke typer af indsatser, der skal være i fokus i fremtiden.

FNs verdens mål nummer 10 handler om at reducere ulighed i sundhed. Samme ambition indgår i en lang række nationale udspil og strategier. Lighed i sundhed indgår også i Region Syddanmarks pejlemærker.

Indsatsen indgår også i det udkast til psykiatriplan som der er i høring i efteråret 2019. I udkastet foreslås således en række initiativer, der vurderes at kunne reducere forskellene i lighed.

Lighed i Sundhed er også en del af den netop vedtagne sundhedsaftale, og der er formuleret en række ambitiøse mål, der vurderes at fremme lighed i sundhed.

Herudover er der på de enkelte sygehuse – og herunder i lokale samarbejder med eksempelvis kommuner, taget en række initiativer som medvirker til at reducere uligheden i sundhed.

4) Patientens ønsker i den sidste tid

Det indgår i budgetaftalen for 2020 at mulighederne for at imødekomme patienternes ønsker i den sidste tid skal styrkes, herunder i forhold til at give de sundhedsprofessionelle de nødvendige værktøjer til at understøtte dette.

Der skal udarbejdes en samlet plan for ”den sidste tid”, herunder i forhold til eventuelle justeringer i de palliative teams arbejdsområder og opgaver. Og det skal vurderes hvordan borgernes livs-/behandlingsindsatser bedst muligt understøttes. Planen skal også vurdere, om der er behov for yderligere indsatser, herunder evt. behov for koordinering af den frivillige indsats på området.

Der kan blandt andet tage udgangspunkt i de forslag til initiativer, der er udarbejdet på tværs af regionerne, i forbindelse med de medicinske afdelinger, og hvor der blandt andet sættes fokus på rette behandling i patientens sidste tid.

Region Syddanmark stræber efter at gøre det bedste for borgere og patienter

Pejlemærket slår fast, at Region Syddanmark skal basere indsatsen på nyeste viden, højeste faglige standarder og at der skal arbejdes målrettet for at leve op til nationale mål.

Pejlemærket flugter med de nationale mål om *høj kvalitet, hurtig udredning og behandling, forbedret overlevelse og patientsikkerhed.*

På baggrund af ovenstående foreslås følgende indsatsområder i 2019

Forslag til indsatsområder:

5) Patientrettigheder

Målet at Regions Syddanmark skal leve op til udregningsgarantien for 90% af de patienter der er målgruppen herfor. På det psykiatriske område er målet at fastholde det aktuelle, høje niveau, som ifølge den seneste opgørelse er 95 %.

Målet er endvidere at fastholde ledelsesmæssigt fokus på (og finde løsninger på) de områder, hvor det på det enkelte sygehus/på tværs af sygehusene er vanskeligt at give patienterne et tilbud indenfor ventetidsgarantierne. Området følges via den nedsatte task-force i Region Syddanmark, der har fokus på områder, hvor det er vanskeligt at opretholde patientrettigheder. Ligeledes er der fokus på pukkelafvikling og brug af regionens garantiklinikker. Desuden arbejdes der på, at endnu flere syddanske patienter modtager et navngivet alternativt tilbud i deres indkaldelsesbrev. På nuværende tidspunkt er dette ikke tilfældet for ca. 9% af regionens ca. 300.000 årlige udredningspatienter - denne andel skal nedbringes mest muligt.

Patientrettigheder indgik også som et indsatsområde i 2019 (og 2018).

6) Sundhedstjek for borgere på de sociale centre

Personer med kognitive og/eller psykiske funktionsnedsættelser – eksempelvis personer med udviklingshæmning, alvorlig hjerneskade eller psykisk sygdom – oplever ulighed i sundhed. Det resulterer i lavere livskvalitet, store sundhedsproblemer og markant lavere levealder end befolkningen som helhed.

I den sammenhæng er borgere på de sociale centre særligt udsatte, og der arbejdes derfor på at indgå en aftale med PLO Syddanmark om at gennemføre grundige årlige sundhedstjek af alle borgere på de sociale centre. Flere nationale og internationale studier viser betydelige resultater i forhold til at reducere medicinforbrug og opdage somatiske lidelser gennem faste sundhedstjek.

Det er vigtigt at medicin ordineres og anvendes med omtanke, og under hensyntagen til klinisk retningslinjer. Patienter der lider af flere sygdomme kan risikere at få et uhensigtsmæssigt medicinforbrug. I den sammenhæng er beboere på sociale centre særligt udsatte. Der sættes i forbindelse med sundhedsindsatsen på de sociale centre også fokus på "sikker medicin". Det kan eksempelvis ske ved hjælp af kompetenceudvikling og brug af medicingennemgang.

7) Senfølger for kræftpatienter

I "Kræftplan 4" er der fokus på at skabe viden om senfølger af kræft. Sundhedsstyrelsen har i 2017 udarbejdet en "Vidensopsamling på senfølger efter kræft hos voksne". Opsamlingen er blandt andet anvendt i relation til revision af forløbsprogrammer og pakkeforløb. Arbejdet skal søges koordineret med eksisterende senfølgeklinikker, for eksempel i Region Midtjylland.

Blandt andet med afsæt heri der udarbejdes forslag til hvordan Region Syddanmark kan organisere sig om senfølger til kræft, herunder forslag til forskningsmæssig understøttelse. Mulighederne for samarbejde med klinik(er) for senfølger efter kræft i de øvrige regioner skal undersøges.

Organiseringen vil tage afsæt i de kompetencer og faglige miljøer, der allerede er opbygget i Region Syddanmark.

Indsatsen indgår i budgetforliget for 2020.

8) Hygiejne

Der er fastlagt mål for nedbringelsen af sygehuserhvervede infektioner i den regionale handleplan til nedbringelse af sygehuserhvervede infektioner, og der er på de enkelte enheder udarbejdet konkrete handleplaner for at nå disse mål. Der følges løbende op på målopfølgelsen.

Som et særligt fokusområde fra handleplanen til nedbringelse af sygehuserhvervede infektioner skal der i 2020 arbejdes med rationel anvendelse af antibiotika. Udover de mål om antibiotika, som er fastsat i den regionale handleplan, er der også en national målsætning for nedbringelse af kritisk vigtige antibiotika i 2020.

Det særlige fokus på rationel anvendelse af antibiotika skal samtidig være med til at sætte fokus på behandling efter de regionale antibiotikaanbefalinger og arbejde med forbedringsindsatser på rationel anvendelse af antibiotika med inspiration fra det lærings- og kvalitetsteam om rationel antibiotikaanvendelse, som blev afsluttet i efteråret 2019.

Hygiejneområdet indgik også som et indsatsområde i 2019 (og 2018).

9) Psykiatriplan

Med aftalen om budget 2019 blev der igangsat arbejdet med at udvikle en ny plan, som sætter den overordnede kurs for psykiatrien i Region Syddanmark. I 2019 er der gennemført en bred og involverende proces, hvor patient- og pårørenderepræsentanter, medarbejdere, kommuner, praktiserende læger og øvrige samarbejdspartner har givet input til planen. Planen er i høring i efteråret 2019.

Planen tager udgangspunkt i en målsætning om, at mennesker med psykisk sygdom skal mødes som ligeværdige parter med indflydelse på egen behandling og tilbydes et rettidigt, tilstrækkeligt, sammenhængende og recovery-orienteret patientforløb af høj kvalitet.

Samlet omfatter udkastet til plan 38 anbefalinger til indsatser, som kan forbedre psykiatrien i Region Syddanmark. Indsatserne er grupperet i temaerne Patienter og pårørende, Lighed i sundhed, Sammenhæng og forebyggelse, Bedre behandling – forskning, kvalitet og udvikling, Kapacitet og organisering samt Fastholdelse, rekruttering og kompetencer. Af budgetforliget for 2020 fremgår det, at Psykiatri- og Socialudvalget fremlægger forslag til implementeringsplan for psykiatriplanen.

10) Reduceret brug af tvang

I 2014 indgik regionerne og regeringen en partnerskabsaftale om at reducere anvendelsen af tvang i psykiatrien inden udgangen af 2020 ved at halvere andelen af personer der tvangsfikseres.

Region Syddanmark har hen over årene iværksat en lang række indsatser for at reducere brugen af tvang, herunder kompetenceudvikling, nye bygninger, implementering af Safewards og trauma informed care, læringspanel, bæltefri afsnit, udvikling og afprøvning af nye samarbejdsmodeller med bosteder og kommuner, forebyggelse og bedre sammenhæng mellem det ambulante og døgnpsykiatrien. Hen mod 2020 er der fokus på den kulturforandring som er nødvendig på alle niveauer for at nå i mål

Reduceret brug af tvang indgår også i forslaget til psykiatriplan. Reduceret brug af tvang indgik også som et indsatsområde i 2019 (og 2018).

11) Kliniske kvalitetsdatabaser

Indsatsområdet omfatter forbedring af den kliniske kvalitet via RKKP (Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram) og LKT (Lærings- og kvalitetsteam)

Målet er, at alle involverede enheder i Region Syddanmark sikrer:

- Der arbejdes imod fuld målopfyldelse for de mål, der er fastsat i de enkelte LKT'er. Der er i øjeblikket igangsat fire nationale lærings- og kvalitetsteams, hvoraf de tre er baseret på data fra kliniske kvalitetsdatabaser. De relevante områder for 2019 er: Specialiseret palliativ behandling, apopleksi og hoftenære lårbensbrud.

I 2. og 4. kvartal udarbejdes en samlet status for enhedernes målopfyldelse, der afrapporteres til koncernledelsen og Sundhedsudvalget.

I forhold til RKKP er målet i 2020 at identificere:

- de 4-6 databaser i Region Syddanmark, der har særlige udfordringer med hensyn til indberetning af data og datakomplethed (registreringsudfordringer)
- de 4-6 databaser i Region Syddanmark, hvor der er behov for en særlig indsats i forhold til forbedring af den kliniske kvalitet.

Såfremt der er grundlag for det, afholdes der regional klinisk audit med henblik på at identificere områder eller indsatser på tværs af sygehusene/enhederne eller i forhold til primærsektoren, hvor der er behov for forbedringer.

RKKP og Lærings- og kvalitetsteams indgik også som et indsatsområde i 2019 (og 2018).

12) Akutplan

Sundhedsstyrelsen er i gang med en samlet gennemgang af akutområdet, herunder en opdatering af anbefalingerne fra 2007 til akutmodtagelserne. Det forventes at Sundhedsstyrelsen vil lancere en akutplan i efteråret 2019.

Endvidere har Danske Regioner lanceret et udspil om akutområdet "Når du har brug for os". I udspillet indgår bl.a. etablering af et fælles akutnummer og at borgerne skal have ny digitale muligheder for selvbetjening.

I budgetaftalen for 2020 indgår, at der udarbejdes en samlet akutplan for Region Syddanmark. Planen skal bl.a. omsætte de nationale udspil og anbefalinger til konkrete tiltag. Potentialet for øget sammenhæng på tværs og mellem sektorerne skal undersøges med henblik på, at borgere med akut opstået sygdom eller skade får rette tilbud, uanset om det er hjælp til egenomsorg, hjælp fra kommunal akutfunktion, besøg hos eller af egen læge eller vagtlæge, akut ambulans besøg på sygehus eller indlæggelse.

Erfaringer fra andre regioner – bl.a. Region Midt, viser endvidere at det for visse patientgrupper – for eksempel hjertepatienter er hensigtsmæssigt at lave "fast track" igennem FAM/Udenfor FAM. Som en del af akutplanen skal vurderes om der også er potentialer heri for de Syddanske patienter.

Akutplanen indgik også som et indsatsområde i 2019. Indsatsen indgår i budgetforliget for 2020.

13) Hjerteplan

Danske regioner har udarbejdet et udspil på hjerteområdet. "20 slag for hjerterne". Udspillet indeholder såvel forslag til nationale initiativer som forslag til regionale initiativer, herunder forslag til diagnostik, telemedicin og decentrale tilbud.

Der udarbejdes en hjerteplan for Region Syddanmark. Anbefalingerne fra Danske Regioners udspil, skal i relevant omfang indarbejdes heri.

Indsatsen indgår i budgetforliget for 2020.

14) Fødeplan

I forbindelse med budgetaftale for 2019 har regionsrådet besluttet, at der skal udarbejdes en ny fødeplan i Region Syddanmark. Fødeplanen udarbejdes på baggrund af Sundhedsstyrelsens nye anbefalinger for svangreomsorgen og Sundhedsstyrelsens arbejde vedr. udarbejdelse af anbefalinger for fremtidens organisering af fødetilbud samt Danske Regioners udspil på svangreomsorgs området. Arbejdet har i 2019 afventet Sundhedsstyrelsens udmeldinger.

Fødeplanen vil bl.a. indeholde en analyse af forventet prognose for udviklingen i fødselstallet i regionen. Den nye fødeplan forventes at kunne blive politisk behandlet ultimo 2019. Der er

allerede igangsat en analyse af mulige scenarier for fremtidens fødselstilbud på Fyn, der er forelagt sundhedsudvalget i juni 2019 og som forventes yderligere drøftet i udvalget i løbet af efteråret 2019.

Udarbejdelse af ny fødeplan indgik også som indsatsområder i 2019. Indsatsen indgår i budgetforliget for 2020.

Region Syddanmark prioriterer udvikling af det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

Pejlemærket lægger vægt på respekt for lokale behov, fokus på konkrete ydelser og nye fleksible samarbejdsformer, helhed og værdi i indsatsen samt på at lette patienternes vej gennem sundhedsvæsenet. Pejlemærket flugter med de nationale mål om bedre *sammenhængende patientforløb, styrket indsats for kronikere og ældre patienter og flere sunde leveår.*

Forslag til indsatsområder:

15) Ny sundhedsaftale

Regionsrådet og de 22 kommuner i Syddanmark har godkendt ny sundhedsaftale for 2019-23. I sundhedsaftalen er opstillet en række visioner og konkrete mål om forebyggelse, bedre overgange og sammenhæng.

Udmøntningen af de fælles mål og visioner sker i et samarbejde mellem sygehusene, kommunerne og almen praksis.

I tilknytning til den politisk vedtagne sundhedsaftale er der udarbejdet et administrativt tillæg. Her er det fastlagt, hvilke indsatser og midler der tages i brug for at de politiske visioner og målsætninger kan indfris.

Som følge af indsatsområder for 2019 udarbejdes regionale rammepapirer vedr. røg, kost og motion, arbejdsmarkedstilknytning for borgere med kronisk sygdom og fælles kompetenceudvikling. Disse papirer forventes politisk vedtaget efteråret 2019.

Rammepapirerne skal blandt andet skabe regionale forudsætninger for at skalere succesfulde projekter på tværs, men herudover skal rammepapirerne også synliggøre regionale opgaver i forbindelse med realisering af sundhedsaftalen.

Herudover er der i udkastet til psykiatriplan formuleret en række konkrete forslag til udmøntning af sundhedsaftalens mål og visioner på det tværsektorielle område.

For at sikre et kontinuerligt fokus på at udmønte sundhedsaftalen, vil Region Syddanmark systematisk følge op på en række konkrete temaer i 2020:

- Samarbejde på akutområdet
- Fælles kompetenceudvikling
- Udskrivningskonferencer og andre digitale måder at understøtte det tværsektorielle samarbejde på

- Specialistrådgivning
- Rehabilitering og genoptræning
- VBA/Forebyggelse
- Samarbejde bilateralt eller i sundhedshuse
- Arbejdsmarkedsområdet

Praksisplanudvalget for almen praksis vedtager i efteråret 2019 en ny praksisplan, der træder i kraft den 1. januar 2020, med gyldighed for perioden 2020-2023. Implementering af praksisplan vil være et indsatsområde i 2020.

Praksisplanen er sammen med sundhedsaftalen helt grundlæggende forudsætninger for, at regionen, i samarbejde med almen praksis og kommunerne, kan realisere visionerne for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.

Sundhedsaftalen og praksisplanen hænger tæt sammen. Således vil bl.a. temaerne i sundhedsaftalen blive udmøntet i forhold til almen praksis gennem implementeringen af den nye praksisplan.

16) Sygehusenes understøttelse af almen praksis

Med henblik på at give almen praksis de bedst mulige (og ensartede) forudsætninger for at kunne hjælpe patienterne skal der laves en kortlægning af:

- Hvilke former for sparring (hotlines og lignende) der tilbydes fra sygehusenhederne og i hvilket omfang de benyttes.
- Hvordan de enkelte sygehuse giver adgang til diagnostiske undersøgelser og til fx subakutte ambulatorietider.
- Om muligt: i hvilket omfang praksis oplever at henvisninger afvises

Indsatsen indgår i budgetforliget for 2020.

17) Tværasektorielle indsatser for ældre patienter, primært i forbindelse med udskrivelse

Indsatserne i region Syddanmark skal kortlægges. Herunder skal der inddrages relevant forskning og evidens med henblik på at vurdere om og hvor der er potentiale for en større indsats og/eller mere ensartet indsats.

Indsatsen indgår i budgetforliget for 2020.

Region Syddanmark spiller en aktiv rolle i forskning, innovation og udvikling

Pejlemærket lægger vægt på, at regionen skal udvikle ydelser og services ved hjælp af innovation og ny teknologi, og at lokale behov og lokal viden skal være drivkraft for innovation og udvikling. Samtidig understreges vigtigheden af at udvikle og forbedre regionens ydelser ved at prioritere forskning.

Regionsrådet har i 2019 vedtaget en ny forskningsstrategi og en digitaliseringsstrategi. Begge strategier er under implementering. Regionens innovationsstrategi er ligeledes under implementering.

Forslag til indsatsområder:

18) Personlig medicin

Regionsrådet har de seneste år investeret massivt i forskning og teknologi, og der er nogle meget stærke faglige miljøer i regionen. Region Syddanmark ønsker fortsat at sætte præg på udviklingen af personlig medicin.

I 2020 fortsættes med udbygningen af ambitionerne i visionsoplægget om personlig medicin, herunder at der etableres et datastøttecenter til brug for klinikerne og forskere på alle vores sygehuse og at forskningen styrkes med en pulje målrettet personlig medicin.

Personlig medicin kan endvidere tænkes ind som et fokusområde i forbindelse med den kommende struktur for forskningspuljerne.

Derudover sættes fokus på at etablere et vestdansk samarbejde om personlig medicin, som bygger på de enkelte regioners kompetencer og styrkepositioner.

Indsatsen indgår i budgetforliget for 2020.

Region Syddanmarks enheder drives i sammenhæng og med gensidige forpligtelser

Pejlemærket har blandt andet fokus på at drive ét sammenhængende sundhedsvæsen, hvor enhederne har forskellige roller og gensidige forpligtelser. Enhederne ses som selvberende komplette enheder, som hver især bidrager til at skabe sammenhæng i regionen, og derfor skal der prioriteres balance imellem enhederne.

19) Skalering – udbredelse af fælles løsninger

Regionerne skal lære af hinanden og der skal være gode rammer for at sygehusene kan lære af hinanden internt i regionen. I regi af danske regioner er et nationalt innovationsboard under etablering. Innovationsboardet har til opgave at udvælge et antal løsninger som kan udbredes i de enkelte regioner.

I Region Syddanmark har der gennem flere år været sat fokus på at skabe rammer der gør det muligt at skabe læring på tværs af sygehusene. Rammerne er skabt via tværgående innovationsgrupper, temadage, styregrupper, koncernledelse m.v.

For yderligere at understøtte læring på tværs, og for at understøtte overgangen fra projekt til drift foreslås, at der årligt udvælges 1-3 (innovations)løsninger, der skal udbredes på tværs af regionens enheder.

Nogle løsninger handler om digitalisering og ny teknologi, andre er "bare" gode gedigne tværsektorielle samarbejder. Nogle initiativer sikrer at opgaver løses mere effektivt, og frigør ressourcer (hænder), andre giver patienterne et bedre og mere sammenhængende patientforløb

I det omfang der ønskes udbredt løsninger der adresserer det tværsektorielle samarbejde skal udbredelse naturligvis aftales med kommunerne.

Der lægges vægt på, at de nedsatte koordinationsfora på innovationsområdet løbende involveres i denne proces.

Der vil være implementeringsudgifter forbundet hermed, både i forhold til udbredelse af nationale løsninger og i forhold til skalering af regionale løsninger.

Indsatsen indgår i budgetforliget for 2020.

Region Syddanmark drives med vægt på klare visioner og spilleregler samt stabil og decentral drift

Pejlemærket har fokus på at lade de enkelte enheder disponere og håndtere den daglige drift, med udgangspunkt i klare fælles spilleregler. Spillereglerne skal bidrage til, at processer og ydelser lever op til fastsatte normer og krav til kvalitet, økonomisk ansvarlighed, gennemsækelighed og langsigtet planlægning. Pejlemærket flugter med det nationale mål om *effektivt sundhedsvæsen*.

Forslag til indsatsområder:

20) Proaktiv indsats målrettet patienter med gentagne indlæggelser

Initiativet indgik i budgetforliget for 2019 og videreføres i 2020. Der sigtes mod at udvikle et særligt koncept målrettet patienter med gentagne indlæggelser. På tværs af specialer og sektorer kan der være behov for at udvikle særlige "pakker", der tager hånd om patienternes behov og sikrer en proaktiv indsats. Indsatsen hænger sammen med arbejdet vedrørende aktiv patientstøtte. Målet er, at et foreløbigt koncept er udviklet ultimo 2019. Den nærmere konkretisering af forslag til indsats i 2020 vil ske som opfølgning herpå.

21) "Samme dag under samme tag"

I budgetforliget for 2019 fremgår det, at der skal igangsættes et initiativ, hvor der tilrettelægges tilbud til patienterne om at kunne samle flere ambulante ydelser på én og samme dag, eksempelvis via udredningspakker. Som en del af dette initiativ udarbejder sygehusene planer for, hvilke forløb der med fordel kan varetages samme dag. Det foreslås

at fastholde indsatsområdet i 2020, blandt andet med et særligt fokus på patienter med multisygdom. Indgik som et indsatsområde i 2019 og videreføres i 2020.

22) Telemedicin

Det telemedicinske område gennemgår en stor udvikling i sundhedsvæsenet med stigende aktivitet, bedre teknologi og bredere anvendelse. Blandt andet i forbindelse med indsatsen for at styrke nære sundhedstilbud. Indsatsen for at udvide og fremme anvendelsen af telemedicin indgår i flere sammenhæng i budgetforliget for 2020.

Region Syddanmark er en god arbejdsplads

Pejlemærket tager udgangspunkt i de personalepolitiske værdier - Ordentlighed i det vi gør og siger – Vækst i fagligheden – Plads til fornyelse og begejstring. Pejlemærket lægger vægt på at basere dialogen og samarbejdet mellem ledelse og medarbejdere på gensidig tillid, retfærdighed og respekt, samt at sikre, at ansatte har de kompetencer, der er nødvendige, for at løse deres kerneopgaver. Samtidig skal regionen være en rummelig arbejdsplads, der også giver plads til ansatte med særlige behov.

Udvikling af den gode og attraktive arbejdsplads er en afgørende forudsætning for at kunne rekruttere og fastholde personale på alle niveauer.

Ud over de foreslåede indsatsområder nedenfor forudsættes det, at der fortsat holdes fokus på styrket arbejdsmiljø og god trivsel blandt personalet

Forslag til indsatsområder:

23) Rette kompetence til rette opgave

Der er brug for alle personalegrupper og deres fagligheder. Den aldrende befolkning og udviklingen i øvrigt betyder stadig flere opgaver til sundhedsvæsenet. Samtidig er der udfordringer med at rekruttere medarbejdere og ungdomsårgangene er små. Derfor skal det systematisk vurderes om der anvendes de rette medarbejderkompetencer til at løse den enkelte opgave. Vurdering skal ske i såvel ledelsessystemet som i MED systemet

Indsatsen indgår i budgetaftale for 2020

24) Fuld tid

Der skal udarbejdes en strategi for at flere medarbejdere arbejder på fuld tid. Strategien skal blandt andet tage udgangspunkt i de anbefalinger der vil komme fra den nationale taskforce på området.

Indsatsen indgår i budgetaftalen for 2020

25) Uddannelse af plejepersonale – styrket infrastruktur

Regionens kommende sygeplejersker og SOSU-assistenten møder Region Syddanmark i praktikophold under deres uddannelse. Praktikopholdet er et vigtigt element i uddannelsen og medvirker til at sikre, at de uddannelsessøgende har de grundlæggende kliniske kompetencer, når de starter i deres første job. Samtidig er praktikopholdet deres første oplevelse af Region Syddanmark som arbejdsplads.

Dimensioneringen på uddannelserne er øget, og med denne følger en udvidelse af opgaven som uddannelsessted med flere praktikpladser til både social- og sundhedsassistentelever og sygeplejerskestuderende. Det er vigtigt, at Region Syddanmark har et attraktivt uddannelsesmiljø, hvor uddannelsessøgende bliver klædt godt på til deres fremtidige profession og får en god oplevelse af arbejdspladsen. Derfor er det et indsatsområde at understøtte denne indsats for at sikre et attraktivt uddannelsesmiljø for plejeuddannelserne.

Indsatsen indgår i ”Aftale om uddannelse og introduktionsforløb” fra oktober 2019.

26) Lægelig videreuddannelse

Region Syddanmark uddanner fremtidens speciallæger. Et attraktivt uddannelsesmiljø er afgørende for at kunne tiltrække, udvikle og fastholde fremtidens speciallæger. Derfor er det et prioriteret indsatsområde at understøtte uddannelsesmiljøet for den lægelige videreuddannelse. Der skal være fokus på at styrke de uddannelsesansvarlige overlæger og den Pædagogisk Udviklende Funktion gennem kompetenceudvikling.

Indsatsen indgår i budgetforliget for 2020.

27) Digitale kompetencer

Sundhedsvæsenet udfordres af den teknologiske udvikling: digitalisering og højteknologiske løsninger understøtter en stadig større del af opgaveløsningen på alle arbejdsområder i regionen. Samtidigt er patienternes og borgernes forventninger til digitale løsninger på sundhedsområdet stigende. Det stiller større krav til medarbejdernes digitale kompetencer, og der er behov for fortsat at udvikle medarbejdernes basale brugerkompetencer med fokus på anvendelse af teknologi og it-systemer i hverdagen.

Indsatsen målrettes uddannelse eller træning, der kan styrke medarbejdernes basale færdigheder til at kunne anvende eksisterende digitale løsninger, samt initiativer, der letter det kliniske personale for administrative opgaver for at give tid til kerneopgaven og patientbehandlingen, så deres kompetencer udnyttes bedst muligt. Indsatsen indgår i budgetforliget for 2020.